

POLITICAL SCIENCE

Name & Signature of the Invigilator

PAPER-II OMR Answer Sheet No. :
DEC-19/11

Roll No. :

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words :

Time : 2 Hours]

No. of Printed Pages : 48

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of one hundred (100) multiple choice type of questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
 - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
 - (iii) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

Example : (A) (B) (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper - II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
8. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or any electronic devices or log table etc., are prohibited.
12. There shall be no negative marking.
13. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાથી ઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા સો (૧૦૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમ્યાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
 - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
 - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છાપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/પૃષ્ઠો ઓછાં હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
 - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.

ઉદાહરણ : (A) (B) (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો ના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. કાચું કામ (Rough Work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અન્તિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
8. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિહ્ન કે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અભદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમ કે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર થઈ શકો છો.
9. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની કુપિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
10. માત્ર કાળી/ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
11. કેલ્ક્યુલેટર, લોગ ટેબલ અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
12. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
13. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/ખતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

POLITICAL SCIENCE

PAPER - II

રાજનીતિ શાસ્ત્ર

પેપર-II

Note : This paper contains **ONE HUNDRED (100)** multiple-choice/assertion/reasoning questions/matching questions. Each question carries **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં સો (૧૦૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

1. Who among the following advocated the decline of political theory during the middle of the 20th century ?
(A) Michael Oakeshott
(B) Hannah Arendt
(C) Alfred Cobban
(D) Leo Strauss
2. Who said the following : "so long as rational curiosity exists political theory will not wholly perish from the earth"?
(A) Isaiah Berlin
(B) David Easton
(C) George Sabine
(D) Eric Vogelin
1. ૨૦ મી સદીના મધ્યભાગમાં રાજકીય સિદ્ધાંતના પતનની હિમાયત કોણે કરી હતી ?
(A) માઈકલ ઓક્સોટ
(B) હેન્નાહ આરેન્ડ
(C) આલ્ફ્રેડ કોબાન
(D) લીઓ સ્ટ્રાઉસ
2. "જ્યાં સુધી તાર્કિક જિજ્ઞાસા ઉદભવતી રહેશે ત્યાં સુધી રાજકીય સિદ્ધાંત સંપૂર્ણપણે ધરતી પરથી વિનાશ પામશે નહિ." આ કથન કોણે કર્યું છે ?
(A) આઈઝેયા બર્લિન
(B) ડેવિડ ઈસ્ટન
(C) જ્યોર્જ સેબાઈન
(D) એરિક વોગેલીન

3. Which of the following statements is *true* of the post-behavioural school ?

(A) It is better to be vague than non-relevantly precise.

(B) It is better to be wrong than vague.

(C) Knowledge of society ought to be purely factual.

(D) Knowledge, in order to be valid, need not be relevant for society.

4. Which among the following is *not* a principle of the theory of welfare liberalism ?

(A) The state must provide for equal opportunities.

(B) The state ought to correct unjust and unequal starting places.

(C) The state must be committed only to the protection of individual property.

(D) The state must regard all individuals as equal citizens.

3. નીચેનામાંથી કયું કથન અનુ-વર્તનવાદી વિચારધારા માટે સાચું છે ?

(A) બિનપ્રસ્તુત ચોકસાઈ કરતાં અસ્પષ્ટ રહેવું વધુ સારું

(B) અસ્પષ્ટ હોવા કરતાં ખોટા હોવું વધુ સારું

(C) સમાજની જાણકારી માત્ર તથ્યો આધારિત હોવી જોઈએ

(D) માન્યતા પ્રાપ્ત કરવા માટે, જ્ઞાન સમાજ માટે પ્રસ્તુત હોય એ જરૂરી નથી.

4. નીચે પૈકીનો કયો સિદ્ધાંત કલ્યાણ-આધારિત ઉદારવાદનું અંગ નથી ?

(A) રાજ્ય દ્વારા સમાન તકો ઉપલબ્ધ કરાવવી જોઈએ

(B) રાજ્યએ આરંભ સમયે વિદ્યમાન અન્યાયી અને અસમાન જગ્યાઓને સુધારવી જોઈએ

(C) રાજ્યએ માત્ર વ્યક્તિગત સંપત્તિના રક્ષણને સમર્પિત રહેવું જોઈએ

(D) રાજ્યએ તમામ વ્યક્તિઓને સમાન નાગરીક તરીકે ગણવા જોઈએ

5. Match List I with List II and select the *correct* option from the codes given below :

List I (Author)	List II (Book)
(a) C.B. Macpherson	(i) <i>Legitimation Crisis</i>
(b) Jurgen Habermas	(ii) <i>Models of Democracy</i>
(c) Arendt Lijphart	(iii) <i>The Life and Times of Liberal Democracy</i>
(d) David Held	(iv) <i>Patterns of Democracy</i>

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)
(B)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

5. યાદી I ની યાદી II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો : :

યાદી I (લેખક)	યાદી II (પુસ્તકો)
(a) સી.બી. મેકફરસન	(i) લેજિટીમસી ક્રાઈસીસ
(b) યુર્ગેન હાબરમાસ	(ii) મોડેલ્સ ઓફ ડેમોક્રસી
(c) આરેન્ડ લીજફાર્ટ	(iii) ધી લાઈફ એન્ડ ટાઈમ્સ ઓફ લીબરલ ડેમોક્રસી
(d) ડેવિડ હેલ્ડ	(iv) પેટર્નઝ ઓફ ડેમોક્રસી

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)
(B)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

6. Conservatism stands for :
- (A) Politics of Individualism
- (B) Idea of liberty and equality
- (C) Maintaining the status quo of culture
- (D) Politics of neglect
7. Ecological Marxism is associated with :
- (A) Jurgen Habermas
- (B) J.B. Foster
- (C) Michael Hardt and Antonio Negri
- (D) Frantz Fanon
8. Which among the following criticizes liberalism for its "benign neglect" ?
- (A) Conservatism
- (B) Fundamentalism
- (C) Ecologism
- (D) Multiculturalism
6. રૂઢિચુસ્તતાવાદ નીચે પૈકી કોનું અનુમોદન કરે છે ?
- (A) વ્યક્તિવાદનું રાજકારણ
- (B) સ્વતંત્રતા અને સમાનતાનો વિચાર
- (C) સંસ્કૃતિની યથાવતતાને જાળવી રાખવી
- (D) અવગણનાનું રાજકારણ
7. પર્યાવરણીય માર્ક્સવાદ નીચે પૈકી કોની સાથે સંકળાયેલો છે ?
- (A) યુર્ગન હાબરમાસ
- (B) જે.બી. ફોસ્ટર
- (C) માઈકલ હાર્ટ અને એન્ટોનિયો નેગ્રી
- (D) ફ્રાન્ઝ ફેનન
8. નીચેનામાંથી કોણે ઉદારમતવાદની આલોચના તેના 'બિનાઈન નીગ્લેક્ટ' માટે કરી ?
- (A) રૂઢિચુસ્તતાવાદ
- (B) આદિ-સિદ્ધાંતવાદ
- (C) પર્યાવરણવાદ
- (D) બહુસંસ્કૃતિવાદ

9. Match List I with List II and select the *correct* option from the codes given below :

List I (Thinker)	List II (Concept)
(a) Carole Pateman	(i) gender as a bivalent collectivity
(b) Nancy Fraser	(ii) social/sexual contract
(c) Judith Butler	(iii) gender as performativity
(d) Luce Irigaray	(iv) absence of female subject position

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(B)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(D)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

9. યાદી I ની યાદી II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :

યાદી I (વિચારક)	યાદી II (વિભાવના)
(a) કેરોલ પેટમેન	(i) જેન્ડર એક દ્વિમુખી સામુદાયિકતા તરીકે
(b) નાન્સી ફ્રેસર	(ii) સામાજિક/જાતીય કરાર
(c) જ્યુડિથ બટલર	(iii) 'પરફોર્મેટીવિટી' તરીકે જેન્ડર
(d) લ્યુસ ઈરીગરાય	(iv) મહિલા વિષય સ્થાનની ગેરહાજરી

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(B)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(D)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

10. Who advocated the principle of difference ?

- (A) Jacques Derrida
- (B) Richard Rorty
- (C) Raymond Williams
- (D) Michel Foucault

11. In which work did Plato present an account of the formation of the universe and an explanation of its impressive order and beauty ?

- (A) *Republic*
- (B) *Laws*
- (C) *Politics*
- (D) *Timaeus*

12. What constitutes the 'Golden Mean' in Aristotle's Social and Political Structure ?

- (A) Senators
- (B) Slaves
- (C) Middle class
- (D) Women

10. નીચે પૈકી કોણે "ડિફરન્સ" ના સિદ્ધાંતની હિમાયત કરી ?

- (A) ઝાકસ ડેરીડા
- (B) રિચાર્ડ રોર્ટી
- (C) રેમન્ડ વિલિયમ્સ
- (D) મિશેલ ફુકો

11. તેના કયા લખાણમાં પ્લેટોએ બ્રહ્માંડનાં સર્જનને તેની પ્રભાવશાળી વ્યવસ્થા અને સૌંદર્યના ખુલાસા તરીકે વર્ણવ્યું ?

- (A) રિપબ્લિક
- (B) લોઝ
- (C) પોલિટિક્સ
- (D) ટિમેક્સ

12. એરિસ્ટોટલના સામાજિક અને રાજકીય માળખામાં કઈ બાબત 'સુવર્ણ મીન' તરીકે ઓળખાય છે ?

- (A) સેનેટરો
- (B) ગુલામો
- (C) મધ્યમ વર્ગ
- (D) સ્ત્રીઓ

13. "Western thought, one might say, has been either Platonic or anti-Platonic, but hardly ever non-Platonic." Who said this ?

- (A) David Easton
- (B) Sheldon Wolin
- (C) George Sabine
- (D) Karl Popper

14. Which of the following work(s) is/are authored by Niccolo Machiavelli ?

- (a) *Discourses on Livy*
- (b) *The Art of War*
- (c) *Emile*
- (d) *Leviathan*

Choose the correct answer from the options given below :

- (A) (a) only
- (B) (a) and (b)
- (C) (a), (c) and (d)
- (D) (b) and (c)

13. "કોઈ કદાચ કહે કે પશ્ચિમી વિચારધારા પ્લેટોનીક અથવા એન્ટી-પ્લેટોનીક રહી છે, પરંતુ એ ક્યારેય બિન-પ્લેટોનિક નથી રહી." આ કથન કોણે કર્યું છે ?

- (A) ડેવિડ ઈસ્ટન
- (B) શેલ્ડન વોલિન
- (C) જ્યોર્જ સેબાઈન
- (D) કાર્લ પોપર

14. નીચેનામાંથી કયું લખાણ/લખાણો નિકોલો મેકિયાવેલીએ લખેલ છે ?

- (a) ડિસ્કોર્સિસ ઓન લિવિ
- (b) ધ આર્ટ ઓફ વોર
- (c) ઈમિલી
- (d) લિવાયથન

નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

- (A) માત્ર (a)
- (B) (a) અને (b)
- (C) (a), (c) અને (d)
- (D) (b) અને (c)

15. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the *correct* answer from the codes given below :

Assertion (A) :

The state of nature in Thomas Hobbes' social contract theory is the justificatory premise for the establishment of the state.

Reason (R) :

Hobbes understands man in the state of nature to be a 'noble savage'.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

15. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક દૃઢ વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

દૃઢ વિધાન (A) :

થોમસ હોબ્સના સામાજિક કરારના સિદ્ધાંતમાં પ્રકૃતિની પરિસ્થિતિ એ રાજ્યની સ્થાપના માટે કારણભૂત આધાર છે.

કારણ (R) :

હોબ્સ માણસને પ્રકૃતિની પરિસ્થિતિમાં 'નોબલ સેવેજ' ગણે છે.

કોડ :

- (A) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બન્ને સાચાં છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

16. John Locke's *Two Treatises of Government* is a critique of :
- (A) Thomas Hobbes
(B) Robert Filmer
(C) Hugo Grotius
(D) Niccolo Machiavelli
17. Who was fearful that "lest the inevitable growth of social equality and the government of public opinion should impose on mankind an oppressive yoke of uniformity in opinion and practice" ?
- (A) James Mill
(B) J.S. Mill
(C) Herbert Spencer
(D) T.H. Green
18. Who among the following compares the organizations of civil society to a powerful system of "fortresses and earthworks" standing behind the state ?
- (A) Antonio Gramsci
(B) Karl Marx
(C) Vladimir Lenin
(D) Mao Zedong
16. જહોન લોકની 'ટુ ટ્રીટાઈસીઝ ઓફ ગવર્નમેન્ટ' એ કોની આલોચના કરે છે ?
- (A) થોમસ હોબ્સ
(B) રોબર્ટ ફિલ્મર
(C) હુગો ગ્રોસિયસ
(D) નિકોલો મેકિયાવેલી
17. નીચેમાંથી કોણ એ બાબતથી ભયભીત હતું કે "સામાજિક સમાનતાનો અનિવાર્ય વિકાસ અને જનમત-આધારિત સરકાર એકસૂત્ર વિચાર અને વ્યવહારની ઘૂંસરી લાદી શકે છે" ?
- (A) જેમ્સ મીલ
(B) જે.એસ. મીલ
(C) હર્બર્ટ સ્પેન્સર
(D) ટી.એચ. ગ્રીન
18. નીચેનામાંથી કોણે નાગરિક સમાજના સંગઠનોની રાજ્યની પાછળ ઉભેલા કિલ્લાઓ અને દિવાલોની શક્તિશાળી વ્યવસ્થા જોડે સરખામણી કરી ?
- (A) એન્ટોનીયો ગ્રામસ્કી
(B) કાર્લ માર્ક્સ
(C) વ્લાદીમીર લેનીન
(D) માઓ ઝેડોંગ

19. Who said, "Each person possesses an inviolability founded on justice that even the welfare of the society as a whole cannot override" ?

- (A) Robert Nozick
(B) Jurgen Habermas
(C) John Rawls
(D) Charles Taylor

20. Match List I with List II and select the correct option from the codes given below :

**List I
(Author)**

**List II
(Book)**

(a) Carole Pateman	(i) <i>The Real World of Democracy</i>
(b) Jurgen Habermas	(ii) <i>The Structural Transformation of the Public Sphere</i>
(c) C.B. Macpherson	(iii) <i>Capitalism, Socialism and Democracy</i>
(d) Joseph Schumpeter	(iv) <i>Participation and Democratic Theory</i>

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)
(B)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(C)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(D)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)

19. "દરેક વ્યક્તિ ન્યાય ઉપર રચાયેલા અતૂટ ગુણો ધરાવે છે કે જેનાથી સમગ્રતયા સમાજનું હિત પણ ઉપરવટ જઈ શકતું નથી." આ વિધાન કોણે કર્યું છે ?

- (A) રોબર્ટ નોઝીક
(B) જુર્ગેન હાબરમાસ
(C) જહોન રોલ્સ
(D) ચાર્લ્સ ટેલર

20. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

**યાદી I
(લેખક)**

**યાદી II
(પુસ્તક)**

(a) કેરોલ પેટમેન	(i) ધ રીયલ વર્લ્ડ ઓફ ડેમોક્રસી
(b) યુર્ગેન હાબરમાસ	(ii) ધ સ્ટ્રક્ચરલ ટ્રાન્સફોર્મેશન ઓફ ધ પબ્લિક સ્ફીયર
(c) સી.બી. મેકફરસન	(iii) કેપીટાલીઝમ, સોશ્યાલીઝમ એન્ડ ડેમોક્રસી
(d) જોસેફ શુમ્પીટર	(iv) પાર્ટીસીપેશન એન્ડ ડેમોક્રેટીક થીયરી

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)
(B)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(C)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(D)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)

21. Which of the following is *not* an element of Kautilya's Saptanga theory of the state ?

- (A) Durga
- (B) Mitra
- (C) Vishwas
- (D) Kosha

22. Who among the following was *not* a poet of the Bhakti tradition ?

- (A) Kabir
- (B) Nanak
- (C) Mira
- (D) Iqbal

23. Who among the following founded the Mukti Mission at Kedgaon ?

- (A) Tarabai Shinde
- (B) Rajkumari Amrit Kaur
- (C) Hansa Mehta
- (D) Pandita Ramabai

21. नीचेमांथी क्युं कौटिल्यना 'सप्तांग' सिद्धांतनुं अंग नथी ?

- (A) दुर्ग
- (B) मित्र
- (C) विश्वास
- (D) कोष

22. नीचेमांथी क्यो कवि 'भक्ति मार्ग' मां समाविष्ट नथी ?

- (A) कबीर
- (B) नानक
- (C) भीरा
- (D) ईकबाल

23. नीचेमांथी कोणे केडगांव जाते 'मुक्ति मिशन' नी स्थापना करी ?

- (A) ताराबाई शिंदे
- (B) राजकुमारी अमृत कौर
- (C) हंसा भडेल
- (D) पंडिता रमाबाई

24. Match List I with List II and select the correct answer from the codes given below :

24. યાદી I ની તુલના યાદી II સાથે કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

List I (Author)	List II (Book)
(a) Rabindranath Tagore	(i) <i>Wheel of History</i>
(b) Ram Manohar Lohia	(ii) <i>Kabuliwala</i>
(c) Bal Gangadhar Tilak	(iii) <i>The Arctic Home in the Vedas</i>
(d) Vivekananda	(iv) <i>Raja Yoga</i>

યાદી I (લેખક)	યાદી II (પુસ્તક)
(a) રવીન્દ્રનાથ ટાગોર	(i) વ્હીલ ઓફ હિસ્ટ્રી
(b) રામમનોહર લોહિયા	(ii) કાબુલીવાલા
(c) બાલગંગાધર તિલક	(iii) ધી આર્કટીક હોમ ઈન ધી વેદાસ
(d) વિવેકાનંદ	(iv) રાજ યોગ

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(C)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(D)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(C)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(D)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)

25. Who among the following said "Spirituality is indeed the master key of the Indian mind" ?

- (A) Aurobindo Ghosh
- (B) V.D. Savarkar
- (C) Deen Dayal Upadhyaya
- (D) M.K. Gandhi

26. Which one of the following has been wrongly listed as a work written by B.R. Ambedkar ?

- (A) *Annihilation of Caste*
- (B) *Gulamgiri*
- (C) *Buddha and his Dhamma*
- (D) *Evolution of Provincial Finances in British India*

27. "Means are after all everything; as the means so the end. There is no wall of separation between means and end." Who said this ?

- (A) M.N. Roy
- (B) Jay Prakash Narayan
- (C) M.K. Gandhi
- (D) B.R. Ambedkar

25. નીચે પૈકી કોણે એવું કહ્યું કે "આધ્યાત્મિકતા એ ખરેખર જ ભારતીય માનસની ગુરુ યાવી છે ?"

- (A) અરવિંદ ઘોષ
- (B) વી.ડી. સાવરકર
- (C) દીનદયાલ ઉપાધ્યાય
- (D) એમ.કે. ગાંધી

26. નીચેમાંથી કયું પુસ્તક બી.આર. આંબેડકરે નથી લખ્યું ?

- (A) એનાહિલેશન ઓફ કાસ્ટ
- (B) ગુલામગીરી
- (C) બુદ્ધ એન્ડ હીસ ધમ્મા
- (D) ઈવોલ્યુશન ઓફ પ્રોવિન્સિયલ ફાઈનાન્સીસ ઈન બ્રિટીશ ઈન્ડિયા

27. કોણે આ વિધાન કર્યું કે "છેવટે બધું જ સાધનોમાં જ છે, જેવાં સાધનો તેવાં પરિણામ. સાધનો અને સાધ્યને અલગ પાડતી કોઈ દીવાલ નથી" ?

- (A) એમ.એન. રોય
- (B) જયપ્રકાશ નારાયણ
- (C) એમ.કે. ગાંધી
- (D) બી.આર. આંબેડકર

28. Who among the following was associated with the "Resolution on Fundamental Rights and Economic Policy," proposed in 1931 ?

- (A) Acharya Narendra Dev
- (B) M.N. Roy
- (C) Jawaharlal Nehru
- (D) B.R. Ambedkar

29. Who among the following is regarded as the key architect of the Dravidian movement ?

- (A) E.V. Ramasamy
- (B) C.N. Annadurai
- (C) C. Rajagopalachari
- (D) M.G. Ramachandran

30. "Once God is let in, there is an end to the sovereignty of man." Who said this ?

- (A) B.R. Ambedkar
- (B) M.N. Roy
- (C) Jawaharlal Nehru
- (D) V.D. Savarkar

28. નીચે પૈકી કોણ ૧૯૩૧ માં પ્રસ્તાવિત "મૂળભૂત અધિકારો અને આર્થિક નીતિ પરના ઠરાવ" સાથે સંકળાયેલું હતું ?

- (A) આચાર્ય નરેન્દ્ર દેવ
- (B) એમ.એન. રોય
- (C) જવાહરલાલ નહેરૂ
- (D) બી.આર. આંબેડકર

29. નીચેમાંથી કોને દ્રવિડ ચળવળના મુખ્ય સ્થાપિત તરીકે ગણવામાં આવે છે ?

- (A) ઈ.વી. રામાસામી
- (B) સી.એન. અન્નાદોરાઈ
- (C) સી. રાજગોપાલાચારી
- (D) એમ.જી. રામચંદ્રન

30. "જ્યારે ઈશ્વરને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે, ત્યારે વ્યક્તિના સાર્વભૌમત્વનો અંત આવે છે." આ કથન કોણે કર્યું ?

- (A) બી.આર. આંબેડકર
- (B) એમ.એન. રોય
- (C) જવાહરલાલ નહેરૂ
- (D) વી.ડી. સાવરકર

31. Match List I with List II and select the *correct* option from the codes given below :

List I

List II

- (a) Yugoslavia (i) Orange Revolution
 (b) Georgia (ii) Cedar Revolution
 (c) Ukraine (iii) Bulldozer Revolution
 (d) Lebanon (iv) Rose Revolution

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(C)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

32. Who said that the New Social Movements are *not* really new ?

- (A) Immanuel Wallerstein
 (B) Andre Gunder Frank
 (C) D.N. Dhanagare
 (D) M.S.A. Rao

33. Who among the following is *not* associated with the Theory of Dependency ?

- (A) Immanuel Wallerstein
 (B) Samir Amin
 (C) Andre Gunder Frank
 (D) Gunnar Myrdal

31. યાદી I ની તુલના યાદી II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I

યાદી II

- (a) યુગોસ્લાવિયા (i) ઓરેન્જ ક્રાંતિ
 (b) જ્યોર્જિયા (ii) સેડર ક્રાંતિ
 (c) યુક્રેન (iii) બુલડોઝર ક્રાંતિ
 (d) લેબેનોન (iv) રોઝ ક્રાંતિ

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(C)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

32. કોણે એવું કહ્યું કે 'નૂતન સામાજિક ચળવળો' ખરેખર નવી નથી ?

- (A) ઈમેન્યુયલ વોલરસ્ટિન
 (B) આન્દ્રે ગુંદર ફ્રેંક
 (C) ડી.એન. ધનાગરે
 (D) એમ.એસ.એ. રાવ

33. નીચેમાંથી કોણ પરાધીનતાના સિદ્ધાંત સાથે સંકળાયેલું નથી ?

- (A) ઈમેન્યુયલ વોલરસ્ટિન
 (B) સમીર અમીન
 (C) આન્દ્રે ગુંદર ફ્રેંક
 (D) ગુન્નાર મિર્ડલ

34. Which one of the following is *not* correct with regard to Comparative Politics ?

- (A) It is both an approach and a sub-discipline
- (B) It compares institutions, not processes
- (C) It studies, analyses and understands empirical aspects of politics
- (D) It helps in arriving at certain general principles of comparison

35. Who among the following scholars advocated a participatory form of democracy ?

- (A) Frederick Hayek
- (B) C.B. Macpherson
- (C) Michael Oakeshott
- (D) Gaetano Mosca

34. તુલનાત્મક રાજકારણના સંદર્ભે નીચેમાંથી કયું સાચું નથી ?

- (A) એ એક અભિગમ છે અને ઉપ-વિષય એમ બન્ને છે
- (B) એ સંસ્થાઓની તુલના કરે છે, પ્રક્રિયાઓની નહિ
- (C) એ રાજકારણના વ્યવહાર પાસાંઓના અભ્યાસ, વિશ્લેષણ અને સમજણ માટે પ્રયાસ કરે છે
- (D) એ તુલના કરવા માટેના કેટલાક સર્વસાધારણ સિદ્ધાંત સુધી પહોંચવામાં મદદ કરે છે

35. નીચેમાંથી કયા વિદ્વાને સહભાગિતા-આધારિત લોકશાહીની હિમાયત કરી ?

- (A) ફ્રેડરિક હાયેક
- (B) સી.બી. મેકફરસન
- (C) માઈકલ ઓકશોટ
- (D) ગાઈતાનો મોસ્કા

36. In which case did the Supreme Court establish the principle of judicial review in America ?

- (A) Marbury Vs. Madison
 (B) Maculloch Vs. Maryland
 (C) Gibbons Vs. Ogden
 (D) Schenk Vs. United States of America

37. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

List II

- (a) C. Wright Mills (i) Iron Law of Oligarchy
 (b) Vladimir Lenin (ii) The Ruling Class
 (c) Gaetano Mosca (iii) The Vanguard Party
 (d) Robert Michels (iv) The Power Elite

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(B)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(C)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(D)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

36. અમેરિકામાં ન્યાયીક સમીક્ષાનો સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કયા કેસમાં પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો ?

- (A) મારબ્યુરી વિ. મેડીસન
 (B) મેકકુલોચ વિ. મેરીલેન્ડ
 (C) ગિબ્ન્સ વિ. ઓગડેન
 (D) શેન્ક વિ. સંયુક્ત રાજ્ય અમેરિકા

37. યાદી I ની યાદી II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I

યાદી II

- (a) સી. રાઈટ મિલ્સ (i) આયર્ન લો ઓફ ઓલિગાર્કી
 (b) વ્લાદિમીર લેનીન (ii) ધી રૂલીંગ ક્લાસ
 (c) ગાઈતાનો મોસ્કા (iii) ધી વેનગાર્ડ પાર્ટી
 (d) રોબર્ટ મિશેલ્સ (iv) ધી પાવર એલીટ

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(B)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(C)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(D)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

38. According to Gabriel Almond, which one of the following elements is *not* a condition for political development ?

- (A) Availability of resources
- (B) Adequate response to challenges
- (C) Overlapping stages of development
- (D) Congruent development of the other social systems

39. Which one of the following pairs is *not* correctly matched ?

- (A) Lucian Pye : Marxian Approach
- (B) Immanuel Wallerstein : World System Theory
- (C) Theda Skocpol : New Institutionalism
- (D) Karl Deutsch : Communication Approach

40. The Cybernetic Approach to the study of politics was first applied by :

- (A) Hans Morgenthau
- (B) Robert Weiner
- (C) Arthur Bentley
- (D) Karl Deutsch

38. ગ્રેબ્રિયલ આલ્મન્ડના મત પ્રમાણે નીચે પૈકીનું કયું પરિબલ રાજકીય વિકાસ માટેની એક શરત નથી ?

- (A) સંસાધનોની ઉપલબ્ધિ
- (B) પડકારો સામે પર્યાપ્ત પ્રતિભાવ
- (C) વિકાસના અતિવ્યાપી તબક્કાઓ
- (D) અન્ય સામાજિક પ્રણાલીઓનો એકરૂપ વિકાસ

39. નીચેનામાંથી કઈ જોડી સાચી રીતે નથી જોડવામાં આવી ?

- (A) લ્યુસિયન પાય : માર્ક્સવાદી અભિગમ
- (B) ઈમેન્યુયલ વોલરસ્ટિન : વિશ્વ પ્રણાલી સિદ્ધાંત
- (C) થેડા સ્કોકપોલ : નૂતન સંસ્થાકીયવાદ
- (D) કાર્લ ડોઈજ : સંપ્રેષણ અભિગમ

40. રાજકારણના અભ્યાસ માટે 'સાઈબરનેટીક' અભિગમ પ્રથમ વાર કોણે અપનાવ્યો ?

- (A) હાન્સ મોર્ગનથાઉ
- (B) રોબર્ટ વાઈનર
- (C) આર્થર બેન્ટલી
- (D) કાર્લ ડોઈજ

41. Who made the statement : "War is a continuation of politics by other means" ?

- (A) Carl Von Clausewitz
- (B) Napoleon Bonaparte
- (C) Quincy Wright
- (D) Hugo Grotius

42. Which of the following elements are accepted by realism in International Relations ?

- (a) Balance of power
- (b) Goodness of human nature
- (c) Struggle for power
- (d) National interest

Choose the *correct* answer from the options given below :

- (A) (a), (b) and (c)
- (B) (b), (c) and (d)
- (C) (a), (c) and (d)
- (D) (a), (b) and (d)

41. "યુદ્ધ એ અન્ય સાધનોથી ચાલુ રહેતું રાજકારણ છે" આ વિધાન કોણે કર્યું ?

- (A) કાર્લ વોન ક્લોઝવિટ્ઝ
- (B) નેપોલિયન બોનાપાર્ટ
- (C) કિવન્સી રાઈટ
- (D) હ્યુગો ગ્રોસિયસ

42. નીચે પૈકીના કયા તત્વોનું અનુમોદન આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં વાસ્તવવાદ કરે છે ?

- (a) સત્તાનું સંતુલન
- (b) માનવ સ્વભાવની ભલમનસાઈ
- (c) સત્તા માટે સંઘર્ષ
- (d) રાષ્ટ્રીય હિત

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

- (A) (a), (b) અને (c)
- (B) (b), (c) અને (d)
- (C) (a), (c) અને (d)
- (D) (a), (b) અને (d)

43. Which one of the following pairs is *correctly* matched ?

- (A) Realism : Immanuel Kant
- (B) Interdependence theory : Robert Cox
- (C) Constructivism : Alexander Wendt
- (D) World System Theory : Robert Keohane

44. Who wrote the book *Perpetual Peace : A Philosophical Sketch* ?

- (A) Michael Doyle
- (B) Immanuel Kant
- (C) J.A. Hobson
- (D) Woodrow Wilson

45. The Trusteeship Council of the United Nations was established to :

- (A) set up international agencies for the welfare of children and women in the developing countries
- (B) promote harmony between African and Western countries
- (C) approve of trusts that wanted to work at the international level
- (D) to administer territories placed under its supervision by trusteeship agreements

43. નીચે પૈકીની કઈ જોડી સાચી રીતે જોડવામાં આવેલી છે ?

- (A) વાસ્તવવાદ : ઈમેન્યુઅલ કાન્ટ
- (B) પરસ્પરાવલંબન સિદ્ધાંત : રોબર્ટ કોક્સ
- (C) નિર્માણવાદ : એલેક્ઝાન્ડર વેન્ડ
- (D) વિશ્વ પ્રણાલી સિદ્ધાંત : રોબર્ટ કેઓહેન

44. પરપેચ્યુઅલ પીસ : અ ફિલોસોફિકલ સ્કેચ પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

- (A) માયકલ ડોયલ
- (B) ઈમેન્યુઅલ કાન્ટ
- (C) જે.એ. હોબસન
- (D) વુડરો વિલ્સન

45. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની 'ટ્રસ્ટીશીપ કાઉન્સિલ' ની સ્થાપના શા માટે કરવામાં આવી હતી ?

- (A) વિકાસશીલ દેશોમાં બાળકો અને સ્ત્રીઓના કલ્યાણ માટે આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ શરૂ કરવા માટે
- (B) આફ્રિકી અને પાશ્ચાત્ય દેશો વચ્ચે સુમેળ વધારવા માટે
- (C) જે ટ્રસ્ટ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે કાર્યવાહી કરવા ઈચ્છતાં હતાં તેમને મંજૂરી આપવા માટે
- (D) ટ્રસ્ટીશીપ કરાર હેઠળ તેની દેખરેખ હેઠળ મુકવામાં આવેલ પ્રદેશોનો વહીવટ કરવા માટે

46. The Shanghai Cooperation Organization is mainly aimed at :

- (A) Fostering active cooperation between China and its neighbouring countries
- (B) Promote security, economic and cultural cooperation in Eurasian region
- (C) Promote free trade in the Asia-Pacific region
- (D) Resolve outstanding disputes between member countries relating to maritime or environmental issues

47. The 'Intergovernmental Panel on Climate Change' was established by :

- (A) World Meteorological Organization and United Nations Environment Programme
- (B) Security Council of the UN
- (C) International Union for Conservation of Nature
- (D) Forum of Ministers for Reducing Global Warming

46. 'શાંઘાઈ કોઓપરેશન ઓર્ગેનાઈઝેશન' નો પ્રમુખ હેતુ છે:

- (A) ચીન અને તેના પડોશી દેશો વચ્ચે સક્રિય સહકારનો વિકાસ કરવો
- (B) યુરેશિયા પ્રદેશમાં સુરક્ષા-સંબંધી, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક સહકારને ઉત્તેજન આપવું
- (C) એશિયા-પેસિફિક પ્રદેશમાં મુક્ત વ્યપારને ઉત્તેજન આપવું
- (D) દરિયાઈ કે પર્યાવરણીય બાબતોને લગતા સભ્યદેશો વચ્ચેના દ્વિપક્ષી વિવાદોનું સમાધાન કરવું

47. 'ઈન્ટરગવર્નમેન્ટલ પેનલ ઓન ક્લાઈમેટ ચેન્જ' ની સ્થાપના કોના દ્વારા થઈ ?

- (A) વિશ્વ મોસમવિજ્ઞાન સંગઠન અને સંયુક્ત રાષ્ટ્ર પર્યાવરણ પ્રોગ્રામ
- (B) યુ.એન. ની સુરક્ષા પરિષદ
- (C) પ્રકૃતિ સંરક્ષણ માટેનો આંતરરાષ્ટ્રીય સંઘ
- (D) 'વૈશ્વિક ઉષ્ણતા' ઓછી કરવા માટે મંત્રીઓની ફોરમ

48. Who among the following scholars is credited with a pioneering work in the area of peace research ?

- (A) Hans Morgenthau
- (B) Johan Galtung
- (C) Andre Gunders Frank
- (D) Kenneth Waltz

49. Joseph Nye is credited with the conceptualization of :

- (A) Soft Power
- (B) Human Security
- (C) Anarchical Society
- (D) Systems Analysis

50. International Criminal Court is established to adjudicate matters involving :

- (A) Smuggling and economic crimes
- (B) Genocide and war crimes
- (C) Drug trafficking
- (D) Human trafficking

48. શાંતિ સંશોધનના ક્ષેત્રે અગ્રણી પહેલરૂપ કાર્ય કરનાર વિદ્વાન તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

- (A) હાન્સ મોર્ગનથાઉ
- (B) જોહાન ગાલ્ટુંગ
- (C) આન્દ્રે ગુંદર ફ્રેંક
- (D) કેનેથ વોલ્ટ્ઝ

49. જોસેફ નાયે કઈ સંકલ્પના આપી ?

- (A) નરમ સત્તા
- (B) માનવ સુરક્ષા
- (C) અરાજક સમાજ
- (D) પ્રણાલી વિશ્લેષણ

50. 'ઈન્ટરનેશનલ ક્રિમીનલ કોર્ટ' ની સ્થાપના કઈ બાબતોનો ન્યાયીક નીવેડો લાવવા માટે કરવામાં આવી છે ?

- (A) દાણચોરી અને આર્થિક ગુનાઓ
- (B) નરસંહાર અને યુદ્ધના ગુનાઓ
- (C) નશીલા પદાર્થોની હેરાફેરી
- (D) માનવ હેરાફેરી

51. Which of the following principles is *not* a part of the 'Panchsheel' agreement between India and China ?

- (A) Mutual non-aggression
- (B) Non-interference in domestic affairs
- (C) Peaceful co-existence
- (D) Trade and economic cooperation

52. India-US civil nuclear deal (2009) is primarily aimed at achieving :

- (A) Energy security for India
- (B) Military stability in South Asia
- (C) America's military support to India
- (D) India's endorsement of Non-Proliferation Treaty

53. India is *not* a core member of which of the following organizations ?

- (A) BIMSTEC
- (B) BRICS
- (C) Indian Ocean Rim Association
- (D) ASEAN

51: નીચેનામાંથી કયો સિદ્ધાંત ભારત અને ચીન વચ્ચે થયેલા પંચશીલ કરારનો ભાગ નથી ?

- (A) પરસ્પર બિન-આક્રમણ
- (B) આંતરીક બાબતોમાં બિન-દખલ
- (C) શાંતિપૂર્ણ સહઅસ્તિત્વ
- (D) વેપાર અને આર્થિક સહકાર

52. ભારત અને અમેરિકા વચ્ચેની નાગરિક અણુ સંધિ (2009) નીચે પૈકી પ્રમુખ રીતે શું સિદ્ધ કરવાનું લક્ષ્ય રાખે છે ?

- (A) ભારત માટે ઉર્જાની સુરક્ષા
- (B) દક્ષિણ એશિયામાં લશ્કરી સ્થિરતા
- (C) અમેરિકાનો ભારતને લશ્કરી ટેકો
- (D) બિન-પ્રસાર સંધિને ભારતનું અનુમોદન

53. નીચેનામાંથી કઈ સંસ્થાનું ભારત મુખ્ય સભ્ય નથી ?

- (A) BIMSTEC
- (B) BRICS
- (C) હિંદ મહાસાગર તટીય મંડળ
- (D) ASEAN

54. The first summit meeting of the Non-Aligned Movement was held at :
- (A) Bandung in 1955
(B) Belgrade in 1961
(C) Cairo in 1964
(D) New Delhi in 1959
55. The Sir Creek is a disputed area between :
- (A) India and Bangladesh
(B) India and Pakistan
(C) India and Sri Lanka
(D) India and Nepal
56. India has taken a position at the WTO which diverged from the position adopted by the US in which of the following areas ?
- (A) Agricultural Subsidies
(B) Intellectual Property Rights
(C) Domestic Content in Solar Panels
(D) All of the above
54. બિન જોડાણવાદ ચળવળની પ્રથમ શિખર બેઠક ક્યાં મળી હતી ?
- (A) 1955 માં બાન્ડુગમાં
(B) 1961 માં બેલગ્રેડમાં
(C) 1964 માં કેરોમાં
(D) 1959 માં નવી દિલ્હીમાં
55. સિર ક્રિક નીચેમાંથી કયા દેશો વચ્ચે વિવાદિત વિસ્તાર છે ?
- (A) ભારત અને બાંગ્લાદેશ
(B) ભારત અને પાકિસ્તાન
(C) ભારત અને શ્રીલંકા
(D) ભારત અને નેપાલ
56. WTO ની નીચે પૈકીની કઈ બાબતોમાં ભારતે અમેરિકા કરતાં અલગ વલણ અપનાવ્યું છે ?
- (A) ખેતીમાં સહાય-સબસીડી
(B) બૌદ્ધિક સંપત્તિ અધિકાર
(C) સોલર પેનલમાં સ્થાનિક સામગ્રી
(D) ઉપરના તમામ

57. Match List I with List II and select the correct answer from the codes given below :

List I	List II
(a) Panchsheel Treaty	(i) 1971
(b) Indus Water Treaty	(ii) 1960
(c) Indo-Soviet Friendship Treaty	(iii) 1954
(d) Simla Agreement	(iv) 1972

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(B)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(C)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(D)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

58. The Sagarmala project is aimed at :

- (A) Promoting port-led development and international trade
- (B) Countering Chinese intrusion in the South China Sea
- (C) Countering Chinese military bases in the Indian Ocean region
- (D) Furthering India-Sri Lanka maritime cooperation

57. યાદી I ની યાદી II સાથે તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I	યાદી II
(a) પંચશીલ સંધિ	(i) 1971
(b) સિંધુ જળ સંધિ	(ii) 1960
(c) ભારત-સોવિયત મૈત્રી સંધિ	(iii) 1954
(d) સિમલા કરાર	(iv) 1972

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(B)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(C)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(D)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

58. સાગરમાલા યોજનાનો હેતુ શું છે ?

- (A) બંદર-આધારિત વિકાસ અને આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારને ઉત્તેજન આપવું
- (B) દક્ષિણ ચીની મહાસાગરમાં ચીનની ધૂસણખોરીનો વિરોધ કરવો
- (C) હિંદ મહાસાગરમાં ચીનના લશ્કરી થાણાઓનો વિરોધ કરવો
- (D) ભારત અને શ્રીલંકા વચ્ચે દરિયાઈ સહકારને પ્રોત્સાહન આપવું

59. Non-reciprocal concessions under the 'Gujral doctrine' were conceived in relation to foreign policy approach towards :
- (A) South Asian neighbours except Pakistan
 (B) SAARC Countries
 (C) East Asian Countries
 (D) Indian Ocean Region
60. Who wrote the book *India : Emerging Power* ?
- (A) Sumit Ganguly
 (B) A.P. Rana
 (C) Charles Heimsath
 (D) Stephen Cohen
61. Who made the following statement in the Constituent Assembly in connection with the Amendment Procedure of the Constitution of India : "while we want this constitution to be solid and as permanent a structure we can make it; nevertheless there is no permanence in constitutions." ?
- (A) B.R. Ambedkar
 (B) Jawaharlal Nehru
 (C) Vallabhbhai Patel
 (D) Rajendra Prasad
59. નીચે પૈકી કયા દેશ સાથેની વિદેશનીતિના અભિગમના સંદર્ભમાં 'ગુજરાલ સિદ્ધાંત' અન્વયે બિન-પારસ્પરિક છૂટછાટની કલ્પના કરવામાં આવી હતી ?
- (A) પાકિસ્તાન સિવાયના દક્ષિણ એશિયાઈ પડોશી દેશો
 (B) SAARC દેશો
 (C) પૂર્વ એશિયાઈ દેશો
 (D) હિંદ મહાસાગર ક્ષેત્ર
60. 'ઈન્ડિયા : ઈમરજિંગ પાવર' પુસ્તક કોણે લખ્યું છે ?
- (A) સુમીત ગાંગુલી
 (B) એ.પી. રાણા
 (C) ચાર્લ્સ હાઈમ્સાથ
 (D) સ્ટીફન કોહેન
61. ભારતીય બંધારણમાં સુધારાની પદ્ધતિ અંગે બંધારણસભામાં નીચે પૈકી કોણે આ વિધાન કર્યું : "આ બંધારણને આપણે ગમે તેટલું મજબૂત અને કાયમી ઢાંચાવાળું બનાવવા ઈચ્છીએ, પરંતુ બંધારણની બાબતમાં કોઈ કાયમીપણું હોતું નથી." ?
- (A) બી.આર. આંબેડકર
 (B) જવાહરલાલ નહેરુ
 (C) વલ્લભભાઈ પટેલ
 (D) રાજેન્દ્ર પ્રસાદ

62. According to Granville Austin, the Constituent Assembly was characterised by "an oligarchy of four." Who constituted this oligarchy ?

- (A) Rajendra Prasad, Jawaharlal Nehru, Maulana Azad, Vallabhbhai Patel
- (B) B.R. Ambedkar, Jawaharlal Nehru, Sarojini Naidu, Acharya Kripalani
- (C) Vallabhbhai Patel, Maulana Azad, Hansa Mehta, Rajendra Prasad
- (D) B.R. Ambedkar, Maulana, Azad, Vallabhbhai Patel, Jawaharlal Nehru

63. The joint session of the two Houses of the Indian Parliament is chaired by :

- (A) Speaker of the Lok Sabha
- (B) President of India
- (C) Vice-President of India
- (D) Deputy Chairman of Rajya Sabha

62. ગ્રેનવીલ ઓસ્ટિનના મત મુજબ, બંધારણ સભાને "ચારજણની અલ્પજન શાહી" તરીકે ઓળખવામાં આવી હતી. આ અલ્પજનશાહી કઈ ચાર વ્યક્તિઓ દ્વારા રચાઈ હતી ?

- (A) રાજેન્દ્ર પ્રસાદ, જવાહરલાલ નહેરુ, મૌલાના આઝાદ, વલ્લભભાઈ પટેલ
- (B) બી.આર. આંબેડકર, જવાહરલાલ નહેરુ, સરોજીની નાયડુ, આચાર્ય કૃપલાણી
- (C) વલ્લભભાઈ પટેલ, મૌલાના આઝાદ, હંસા મહેતા, રાજેન્દ્ર પ્રસાદ
- (D) બી.આર. આંબેડકર, મૌલાના આઝાદ, વલ્લભભાઈ પટેલ, જવાહરલાલ નહેરુ

63. સંસદના બંને ગૃહોના સંયુક્ત સત્રની અધ્યક્ષતા કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે ?

- (A) લોકસભાના સ્પીકર
- (B) ભારતના રાષ્ટ્રપતિ
- (C) ભારતના ઉપ-રાષ્ટ્રપતિ
- (D) રાજ્યસભાના નાયબ અધ્યક્ષ

64. The term 'Secular' was incorporated in the Preamble by which Amendment ?
- (A) 43rd Amendment
(B) 42nd Amendment
(C) 44th Amendment
(D) 73rd Amendment
65. Which of the following Commissions made recommendations regarding revision of Centre-State Financial relations ?
- (A) Shah Commission
(B) Shrikrishna Commission
(C) Sarkaria Commission
(D) Liberhan Commission
66. Who wrote the book "*Politics of Scarcity : Public Pressure and Political Response in India*" ?
- (A) Atul Kohli
(B) Myron Weiner
(C) Paul Brass
(D) Robert Hardgrave
64. આમુખમાં 'બિન સાંપ્રદાયિક' શબ્દનો ઉમેરો કયા બંધારણીય સુધારા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો ?
- (A) 43 મો બંધારણીય સુધારો
(B) 42 મો બંધારણીય સુધારો
(C) 44 મો બંધારણીય સુધારો
(D) 73 મો બંધારણીય સુધારો
65. કેન્દ્ર-રાજ્ય વચ્ચે નાણાંકીય સંબંધોની સુધારણા માટે નીચેનામાંથી કયા આયોગે ભલામણ કરી હતી ?
- (A) શાહ આયોગ
(B) શ્રીક્રિષ્ણા આયોગ
(C) સરકારીયા આયોગ
(D) લીબરહાન આયોગ
66. નીચેનામાંથી કોણે "પોલિટીક્સ ઓફ સ્કેરસીટી : પબ્લિક પ્રેશર એન્ડ પોલિટીકલ રીસપોન્સ ઈન ઈન્ડિયા" નામનું પુસ્તક લખ્યું ?
- (A) અતુલ કોહલી
(B) માયરોન વાઈનર
(C) પોલ બ્રાસ
(D) રોબર્ટ હાર્ડગ્રેવ

67. Who wrote the book 'Social Background of Indian Nationalism' ?

- (A) Rajni Kothari
- (B) R.C. Dutt
- (C) Sumit Sarkar
- (D) A.R. Desai

68. Article 368 of the Indian Constitution is concerned with :

- (A) Amendment of the Indian Constitution
- (B) Imposition of President's rule.
- (C) Imposition of Financial Emergency
- (D) Recognition of a religious minorities

69. Which of the following books is *not* written by Rajni Kothari ?

- (A) *A Grammar of Politics*
- (B) *Caste in Indian Politics*
- (C) *Rethinking Democracy*
- (D) *State Against Democracy : In Search of Humane Governance*

67. 'સોશયલ બેકગ્રાઉન્ડ ઓફ ઈન્ડિયન નેશનાલિઝમ' નામનું પુસ્તક કોણે લખ્યું ?

- (A) રજની કોઠારી
- (B) આર.સી. દત્ત
- (C) સુમિત સરકાર
- (D) એ.આર. દેસાઈ

68. ભારતીય બંધારણની કલમ 368 કઈ બાબત જોડે સંબંધિત છે ?

- (A) ભારતીય બંધારણમાં સુધારો કરવો
- (B) રાષ્ટ્રપતિ શાસન લાદવું
- (C) નાણાંકીય કટોકટી લાદવી
- (D) ધાર્મિક અલ્પસંખ્યકોને માન્યતા

69. નીચે પૈકીનું કયુ પુસ્તક રજની કોઠારીએ નથી લખ્યું ?

- (A) એ ગ્રામર ઓફ પોલિટીક્સ
- (B) કાસ્ટ ઈન ઈન્ડિયન પોલિટીક્સ
- (C) રીથીન્કીંગ ડેમોક્રસી
- (D) સ્ટેટ અગેઈન્સ્ટ ડેમોક્રસી : ઈન સર્ચ ઓફ હુમેન ગવર્નન્સ

70. Which of the following statements is *correct* with regard to the exclusive jurisdiction of Rajya Sabha ?

- (A) Approving or proclaiming Emergency
- (B) Introducing a new category of taxation
- (C) The election of the Vice-President
- (D) Authorising the Parliament to legislate on a subject in the State List

71. Which one of the following is *not* a regional party ?

- (A) Shiv Sena
- (B) Telugu Desam
- (C) Bahujan Samaj Party
- (D) National Conference

72. What was the 'Champaran Satyagraha' about ?

- (A) Protest of indigo plantation workers against exploitation
- (B) Movement for the abolition of untouchability
- (C) Abolition of salt tax
- (D) Demand of land by the landless

70. રાજ્યસભાના એકાંતિક કાર્યક્ષેત્ર વિષે નીચે પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?

- (A) કટોકટી જાહેર અથવા અનુમોદિત કરવી
- (B) નવી શ્રેણીના કરવેરા દાખલ કરવા
- (C) ઉપરાષ્ટ્રપતિની ચૂંટણી
- (D) સંસદને રાજ્યોની વિષય યાદીમાં કાયદો ઘડવાની અનુમતિ આપવી

71. નીચેનામાંથી કયો પક્ષ પ્રાદેશિક પક્ષ નથી ?

- (A) શિવ સેના
- (B) તેલુગુ દેશમ
- (C) બહુજન સમાજ પાર્ટી
- (D) નેશનલ કોન્ફરન્સ

72. 'ચંપારણ સત્યાગ્રહ' શાના માટે હતો ?

- (A) ગળીનું વાવેતર કરતા ખેતમજૂરોનું શોષણ વિરોધી આંદોલન
- (B) અસ્પૃશ્યતા નિવારણ
- (C) મીઠા પરના કરની નાબુદી
- (D) જમીનવિહોણા દ્વારા જમીનની માંગણી

73. Match List I with List II and select the correct answer from the codes given below :

List I (Author)	List II (Idea)
(a) L.I. Rudolph & S.H. Rudolph	(i) State as chief allocator and facilitator of resources among social groups
(b) Partha Chatterjee	(ii) Indian state embedded in group and class pluralism
(c) Francine Frankel & M.S.A. Rao	(iii) Overdeveloped postcolonial state
(d) Hamza Alavi	(iv) Democratic politics split between public institutions & political institutions

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(B)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(C)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

73. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I (લેખક)	યાદી II (વિચાર)
(a) એલ.આઈ. રૂડોલ્ફ અને એસ.એચ. રૂડોલ્ફ	(i) સામાજિક જૂથોને સંસાધનો વહેંચવામાં અને અનુકૂળ કરવામાં રાજ્યની મુખ્ય ભૂમિકા
(b) પાર્થ ચેટરજી	(ii) જૂથ અને વર્ગ બહુલતામાં ઢળાયેલું ભારતીય રાજ્ય
(c) ફ્રાન્સીન ફ્રેન્કેલ અને એમ.એસ.એ. રાવ	(iii) અતિવિકસેલ અનુસંસ્થાનવાદી રાજ્ય
(d) હમઝા અલવી	(iv) જાહેર સંસ્થાઓ અને રાજકીય સંસ્થાઓ વચ્ચે વિભાજિત લોકશાહી રાજકારણ

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(B)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(C)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

74. When was the Right to Information Act (RTI) legislated in India ?

- (A) 2004
- (B) 2005
- (C) 2006
- (D) 2007

75. The Planning Commission was replaced by :

- (A) New International Trade Initiative
- (B) National Institution for Transforming India
- (C) National Initiative for Transforming Industry
- (D) National Institute for Trade and Industries

74. ભારતમાં કયા વર્ષમાં માહિતીના અધિકારનો કાયદો પસાર કરવામાં આવ્યો ?

- (A) 2004
- (B) 2005
- (C) 2006
- (D) 2007

75. આયોજન પંચને નીચેમાંથી કોના વડે બદલવામાં આવ્યું ?

- (A) ન્યુ ઈન્ટરનેશનલ ટ્રેડ ઈનીસીયેટીવ
- (B) નેશનલ ઈન્સ્ટીટ્યૂશન ફોર ટ્રાન્સફોર્મીંગ ઈન્ડીયા
- (C) નેશનલ ઈનીસીયેટીવ ફોર ટ્રાન્સફોર્મીંગ ઈન્ડસ્ટ્રી
- (D) નેશનલ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ ફોર ટ્રેડ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ

76. Which of the following organisations are Non-Party

Political Formations ?

- (a) Bhartiya Kisan Union
- (b) Chipko Movement
- (c) Narmada Bachao Andolan
- (d) National Campaign for People's

Right to Information

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (a), (b), (c)
- (B) (a), (c), (d)
- (C) (b), (c), (d)
- (D) (a), (b), (c), (d)

76. નીચેનામાંથી કઈ સંસ્થાઓ બિન-પક્ષીય રાજકીય સંસ્થાઓ છે ?

- (a) ભારતીય કિસાન યુનિયન
- (b) ચિપકો આંદોલન
- (c) નર્મદા બચાવ આંદોલન
- (d) લોકોના માહિતી અધિકાર માટે રાષ્ટ્રીય

અભિયાન :

નીચેના કોડમાંથી સાચો ઉત્તર શોધો :

કોડ :

- (A) (a), (b), (c)
- (B) (a), (c), (d)
- (C) (b), (c), (d)
- (D) (a), (b), (c), (d)

77. Match the List I and List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I	List II
(a) Sharad Joshi	(i) Dalits
(b) Birsa Munda	(ii) Women
(c) B.R. Ambedkar	(iii) Farmers
(d) Ela Bhatt	(iv) Tribals

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(C)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(D)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)

78. Which of the following were *not* introduced after 2014 ?

- (a) Pradhan Mantri Awas Yojana
- (b) Green Revolution
- (c) Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana
- (d) MGNREGA

Answer by choosing the *correct* code below :

- (A) (a), (c), (d)
- (B) (b), (d)
- (C) (a), (d)
- (D) (b), (c)

77. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I	યાદી II
(a) શરદ જોષી	(i) દલિતો
(b) બિરસા મુંડા	(ii) મહિલાઓ
(c) બી.આર. આંબેડકર	(iii) ખેડૂતો
(d) ઈલા ભટ્ટ	(iv) આદિવાસીઓ

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(C)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(D)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)

78. નીચે પૈકીની કઈ યોજનાઓ નો પ્રારંભ 2014 પછી નથી થયો ?

- (a) પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના
- (b) હરિત ક્રાંતિ
- (c) પ્રધાનમંત્રી જનધન યોજના
- (d) મનરેગા (MGNREGA)

નીચેના કોડમાંથી સાચો ઉત્તર શોધો :

કોડ :

- (A) (a), (c), (d)
- (B) (b), (d)
- (C) (a), (d)
- (D) (b), (c)

79. MGNREGA is a scheme of the Indian Government to :

- (A) Ensure hundred days' employment in rural areas related to unskilled manual work.
- (B) Insurance of cattle for attaining qualitative improvement in livestock.
- (C) Ensure midday meal to children in government schools.
- (D) Ensuring health facilities to women in rural areas.

80. *The Intelligent Person's Guide to Liberalization* is authored by :

- (A) Prabhat Patnaik and Utsa Patnaik
- (B) Amartya Sen and Jean Dreze
- (C) Amit Bhaduri and Deepak Nayyar
- (D) Abhijit Banerjee and Easter Duflo

79. ભારત સરકારની મનરેગા (MGNREGA) યોજનાનો ઉદ્દેશ છે :

- (A) ગ્રામીણ ક્ષેત્રોમાં બિન-કૌશલ્ય શારીરિક શ્રમ સંબંધિત કામોમાં એક સો દિવસની રોજગારી સુનિશ્ચિત કરવી
- (B) પશુધનના ગુણાત્મક સુધાર સિદ્ધ કરવા માટે પશુ વિમા યોજના આપવી
- (C) સરકારી શાળાઓમાં બાળકો માટે મધ્યાહન ભોજન સુનિશ્ચિત કરવું
- (D) ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં મહિલાઓ માટે સ્વાસ્થ્ય સુવિધાઓ સુનિશ્ચિત કરવી

80. 'ધી ઈન્ટેલીજન્ટ પરસન્સ ગાઈડ ટુ લિબરલાઈઝેશન' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

- (A) પ્રભાત પટનાયક અને ઉત્સા પટનાયક
- (B) અમર્ત્ય સેન અને ઝયાં દ્રેઝ
- (C) અમીત ભાદુડી અને દિપક નૈયર
- (D) અભીજીત બેનર્જી અને એસ્થર ડફલો

81. Which one of the following is *not* one of the main characteristics of Frederick Taylor's Scientific Management ?

- (A) Time and Motion Study
- (B) Differential Piece-Rate System
- (C) Participation in decision-making
- (D) Functional Foremanship

82. Which one of the following is described as the 'corner stone' of the whole public personnel structure ?

- (A) Recruitment and Selection
- (B) Discipline
- (C) Morale
- (D) Promotion

81. નીચેનામાંથી કયું ફ્રેડરિક ટેલરના વૈજ્ઞાનિક પ્રબંધનના મુખ્ય લક્ષણોમાંથી એક નથી ?

- (A) ટાઈમ એન્ડ મોશન સ્ટડી
- (B) ડીફરન્શીયલ પીસ-રેટ સિસ્ટમ
- (C) પાર્ટીસીપેશન ઈન ડીસીઝન-મેકીંગ
- (D) ફંક્શનલ ફોરમેનશીપ

82. નીચેનામાંથી કઈ બાબતને સમગ્ર જાહેર મુદકી કર્મચારી ગણ માળખાની 'પાયાની શિલા' તરીકે વર્ણવવામાં આવે છે ?

- (A) ભરતી અને પસંદગી
- (B) શિસ્ત
- (C) જુસ્સો
- (D) બઢતી

83. Who among the following has focussed on the politics of the budgetary process ?

- (A) Jesse Birkhead
- (B) M.P. Follett
- (C) Aaron Wildawsky
- (D) Robert Golembiewski

84. Which of the following principles figure in the list of fourteen principles propounded by Henri Fayol ?

- (a) Subordination of individual interest to general interest
- (b) Appointment on the basis of a contract
- (c) Espirit-de-Corps
- (d) Equity

Select the correct answer :

- (A) (a), (b) and (c)
- (B) (a), (b) and (d)
- (C) (a), (c) and (d)
- (D) (b), (c) and (d)

83. નીચેનામાંથી કોણે બજેટરી પ્રક્રિયાના રાજકારણ ઉપર પ્રકાશ પાડ્યો છે ?

- (A) જેસી બર્કહેડ
- (B) એમ.પી. ફોલેટ
- (C) આરોન વિલ્ડાવસ્કી
- (D) રોબર્ટ ગોલેમ્બીયેવ્સ્કી

84. નીચેનામાંથી કયા સિદ્ધાંત હેન્રી ફેયોલે પ્રતિપાદિત કરેલા ચૌદ સિદ્ધાંતોની યાદીમાં સમાવાયલા છે ?

- (a) સબોર્ડિનેશન ઓફ ઈન્ડીવીડ્યુઅલ ઈન્ટરેસ્ટ ટુ જનરલ ઈન્ટરેસ્ટ
- (b) એપોઈન્ટમેન્ટ ઓન ધી બેઝિસ ઓફ એ કોન્ટ્રાક્ટ
- (c) એસ્પીરીટ-દ-કોર્પસ
- (d) ઈક્વીટી

નીચે આપેલ કોડમાંથી સાચો ઉત્તર લખો :

- (A) (a), (b) અને (c)
- (B) (a), (b) અને (d)
- (C) (a), (c) અને (d)
- (D) (b), (c) અને (d)

85. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

List II

- (a) Span of Control (i) Mooney & Reiley
 (b) Scaler Process (ii) F.W. Taylor
 (c) Human Relations Theory (iii) V.A. Graicunas
 (d) Functional Foremanship (iv) Elton Mayo

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(D)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)

86. Name the scholar who analysed leadership as "circular response".

- (A) M.P. Follett
 (B) C.I. Bernard
 (C) J.D. Millet
 (D) F. Taylor

85. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I

યાદી II

- (a) સ્પાન ઓફ કંટ્રોલ (i) મુની અને રેલે
 (b) સ્કેલાર પ્રોસેસ (ii) એફ.ડબલ્યુ. ટેલર
 (c) હ્યુમન રીલેશન્સ થીયરી (iii) વી.એ.
 (d) ફંક્શનલ ફોરમેનશીપ (iv) એલ્ટન મેયો

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(D)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)

86. કયા વિદ્વાને નેતૃત્વનું 'વર્તુળાકાર પ્રતિભાવ' તરીકે વિશ્લેષણ કર્યું હતું ?

- (A) એમ.પી. ફોલેટ
 (B) સી.આઈ. બર્નાર્ડ
 (C) જે.ડી. મિલેટ
 (D) એફ. ટેલર

87. Which of the following was the first committee to demand constitutional recognition for Panchayats ?

- (A) Balwantraji Mehta Committee
- (B) Santhanam Committee
- (C) Ashok Mehta Committee
- (D) G.V.K. Rao Committee

88. Who wrote the book *Towards A New Public Administration : The Minnowbrook Perspective* ?

- (A) Frank Marini
- (B) Dwight Waldo
- (C) C.J. Charlesworth
- (D) J.M. Pfiffner

89. The first country in the world to introduce the Right to Information was :

- (A) USA
- (B) Sweden
- (C) Finland
- (D) Norway

87. નીચેનામાંથી કઈ સમિતિએ સૌ પ્રથમ પંચાયતો માટે બંધારણીય માન્યતાની માગણી કરી હતી ?

- (A) બળવંતરાય મહેતા સમિતિ
- (B) સંથાનમ સમિતિ
- (C) અશોક મહેતા સમિતિ
- (D) જી.વી.કે. રાવ સમિતિ

88. નીચેનામાંથી કોણે 'ટોવર્ડઝ એ ન્યૂ પબ્લીક એડમિનિસ્ટ્રેશન : ધી મિનોબ્રુક પરસ્પેક્ટીવ' નામનું પુસ્તક લખ્યું ?

- (A) ફ્રેંક મારીની
- (B) ડ્વાઈટ વોલ્ડો
- (C) સી.જે. ચાર્લ્સવર્થ
- (D) જે.એમ. ફિફ્નર

89. માહિતીના અધિકારને વિશ્વમાં સૌ પ્રથમ કયા દેશે પ્રસ્તાવિત કર્યો ?

- (A) યુ.એસ.એ.
- (B) સ્વીડન
- (C) ફિનલેન્ડ
- (D) નોર્વે

90. Match List I with List II and select the *correct* answer by using the codes given below the lists :

List I	List II
(Type of Control)	(Means of Control)
(a) Judicial Control	(i) Interpretation
(b) Legislative Control	(ii) Appeal to public opinion
(c) Citizen's Control	(iii) Statutory Appeal
(d) Executive Control	(iv) Recall

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(B)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(C)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)

90. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી I	યાદી II
(અંકુશનો પ્રકાર)	(અંકુશનું સાધન)
(a) ન્યાયીક અંકુશ	(i) અર્થઘટન
(b) ધારાકીય અંકુશ	(ii) જાહેર મતને અનુરોધ
(c) નાગરિક અંકુશ	(iii) કાનૂનનું અનુરોધ
(d) કારોબારીય અંકુશ	(iv) પાછા બોલાવી લેવા

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(B)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(C)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)

91. The reinvention of government paradigm does *not* include which of the following ?

- (i) Risk-taking ability
- (ii) Ecological sensitivity
- (iii) Customer orientation
- (iv) Delegation of authority
- (v) Concern for the disadvantages

Select the *correct* answer using the codes given below :

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii)
- (B) (iii), (iv) and (v)
- (C) (i), (iv) and (v)
- (D) (ii), (iv) and (v)

91. સરકારના પુનઃશોધનનો 'પેરેડાઈમ' નીચેનામાંથી શાને ઉમેરતો નથી ?

- (i) જોખમ ઉઠાવવાની ક્ષમતા
- (ii) પર્યાવરણીય સંવેદનશીલતા
- (iii) ગ્રાહકલક્ષી વલણ
- (iv) સત્તાની સોંપણી
- (v) બિનલાભાર્થીઓ માટે નિસબત

નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો ઉત્તર લખો :

કોડ :

- (A) (i), (ii) અને (iii)
- (B) (iii), (iv) અને (v)
- (C) (i), (iv) અને (v)
- (D) (ii), (iv) અને (v)

92. Which of the following statements are *correct* in respect of a matrix organisation ?

- (i) Professional identification is not maintained
- (ii) Conflict in organisation authority exists
- (iii) There is a possibility of disunity of command

Choose the *correct* answer from the codes given below :

- (A) (i) and (ii)
- (B) (ii) and (iii)
- (C) (i) and (iii)
- (D) (i), (ii) and (iii)

93. Who among the following has called Weber's ideal type of bureaucracy as unsuitable for developing societies ?

- (A) Herbert Simon
- (B) Chester I. Bernard
- (C) Fred W. Riggs
- (D) Dwight Waldo

92. 'મેટ્રીક્સ' સંગઠનના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયાં વિધાનો સાચા છે ?

- (i) વ્યવસાયિક ઓળખ સુનિશ્ચિત નથી થતી
- (ii) સંગઠનીય સત્તામાં વિખવાદ હોય છે.
- (iii) આદેશના વિઘટનની સંભાવના હોય છે.

નીચેના કોડમાંથી સાચો ઉત્તર શોધો :

- (A) (i) અને (ii)
- (B) (ii) અને (iii)
- (C) (i) અને (iii)
- (D) (i), (ii) અને (iii)

93. નીચેનામાંથી કોણે વેબરની આદર્શ પ્રકારની અમલદારશાહીને વિકાસશીલ સમાજ માટે અયોગ્ય ગણાવી છે ?

- (A) હરબર્ટ સાયમન
- (B) ચેસ્ટર આર્થ. બરનાર્ડ
- (C) ફ્રેડ ડબલ્યુ. રીગ્સ
- (D) ડ્વાઈટ વોલ્ડો

94. Given below are two statements, one labelled as 'Assertion (A)' and the other as 'Reason (R)'. Select the correct answer from the codes given below :

Assertion (A) :

'Economic Man' is the product of traditional theory of motivation.

Reason (R) :

Material rewards make all organisation members work harder for more material benefits.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

94. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક દૃઢ વિધાન (A) છે અને બાજુ કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

દૃઢ વિધાન (A) :

'આર્થિક માનવ' એ પ્રોત્સાહનના રૂઢિચુસ્તવાદી સિદ્ધાંતની ઉપજ છે.

કારણ (R) :

ભૌતિક ફાયદાની આશા સંગઠનના તમામ સભ્યોને વધારે ભૌતિક લાભ માટે સખત પરિશ્રમ કરાવે છે.

કોડ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

95. Who among the following are called staff officials ?

- (A) Field Workers
- (B) Advisory Staff
- (C) Those who help the chief executive in the performance of his primary functions
- (D) Those who help the chief executive in the implementation of his functions

96. Given below are two statements, one labelled as 'Assertion (A)' and the other as 'Reason (R)'. Choose the correct answer from the codes given below :

Assertion (A) :

The New Public Management is a mere extension of New Public Administration

Reason (R) :

The Second Minnowbrook Conference followed the First Minnowbrook Conference after twenty years.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

95. નીચે પૈકીના કોને 'સ્ટાફ અધિકારી' કહેવાય છે ?

- (A) ક્ષેત્ર કાર્યકરો
- (B) સલાહકારી સ્ટાફ
- (C) વડા કાર્યવાહકના પ્રાથમિક કાર્યોમાં જેઓ તેમને મદદ કરે છે તેઓ
- (D) વડા કાર્યવાહકના કાર્યોના અમલમાં જેઓ તેમને મદદ કરે છે તેઓ

96. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક દૃઢ વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

દૃઢ વિધાન (A) :

નવ જાહેર પ્રબંધન એ નવ જાહેર વહીવટનું ફક્ત વિસ્તરણ છે.

કારણ (R) :

પ્રથમ મિનો બ્રુક અધિવેશન થયાના વીસ વર્ષ બાદ દ્વિતીય મિનોબ્રુક અધિવેશનનું આયોજન થયું.

કોડ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે
- (B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

97. The term "self-actualisation" was first coined by :
- (A) Abraham Maslow
(B) Kurt Goldstein
(C) Douglas McGregor
(D) Frederick Herzberg
98. The book "*The Bureaucratic Phenomena*" deals with :
- (A) Functions of bureaucracy
(B) Rise of bureaucracy
(C) Demise of bureaucracy
(D) Dysfunctions of bureaucracy
99. Authority should be commensurate with :
- (A) Degree of Coordination
(B) Position in the Hierarchy
(C) Degree of Supervision
(D) Degree of Responsibility
100. Which of the following is the core feature of Max Weber's concept of bureaucracy ?
- (A) Equity
(B) Hierarchy
(C) Pressure Group
(D) Authority
97. 'स्व:प्रत्यક્ષીकरण' शब्द सौ प्रथम कोषे रच्यो ?
- (A) अब्राहम मास्लो
(B) कर्ट गोल्डस्टाईन
(C) डग्लास मेक ग्रेगर
(D) फ्रेडरिक हर्जबर्ग
98. 'धी ब्यूरोक्रेटीक फेनोमेना' नामनुं पुस्तक शाना विषे छे ?
- (A) अमलदारशाहीना कार्यो
(B) अमलदारशाहीनो उदभव
(C) अमलदारशाहीनो अंत
(D) अमलदारशाहीनी अपक्रिया
99. अधिकार सत्तानो नीयेनामांथी शानि साथे संबंघ छोवो जोईअे ?
- (A) संकलननी मात्रा
(B) पद सोपानमां स्थान
(C) निरीक्षणनी मात्रा
(D) जवाबदारीनी मात्रा
100. नीयेनामांथी क्युं लक्षण वेबरना अमलदारशाहीना प्यालनुं मुप्य लक्षण छे ?
- (A) समानता
(B) पदसोपान
(C) दाब समूह
(D) अधिकारीता

ROUGH WORK

